

Firmy si vyřizují účty s dlužníky samy, zveřejňují jejich seznamy

Nepracují poctivě, dluží velké peníze, a tak se ocitli na černých listinách svých věřitelů, které na internetu může každý vidět. Po- může jim nové nařízení Evropské unie o ochraně osobních údajů od veřejné ostudy?

Bohdana Jarošová
redaktorka MF DNES

Vinařství, mrazivý ryb, obchod s krmivem pro zvířata a řada dalších podnikatelů dluží firmě v jihomoravských Valticích statisíce korun. Takzvanou černou listinu dlužníků mohou všichni veřejně vidět na jejich internetových stránkách.

„Přistoupili jsme k tomu zhruba před sedmi lety kvůli tomu, aby dlužníci byli disciplinovaní. Nejsou tam uvedeni všichni neplátcí. Je logické, že když se někdo opozdí o pár dní, tak to neřešíme tímto způsobem. Jsou tam uvedené firmy, které nemají zaplacené faktury již delší dobu,“ říká manažer valtického podniku.

I když seznam neplátců figuruje veřejně na jejich e-shopu, není si zcela jistý, zda ho nebudou muset pod drobnohledem nové evropské legislativy o obecném nařízení o ochraně osobních údajů ze svých stránek stáhnout.

Podle právníků je klíčové, zda je na černém seznamu popotahována

firma, nebo konkrétní člověk. „Ochrana osobních údajů dle GDPR se vztahuje pouze na fyzické osoby, v tomto případě tedy na ty, kteří pracují jako OSVČ. Zveřejňování seznamu dlužníků OSVČ by jako zpracování osobních údajů bylo nepřiměřeným jednáním ze strany firmy,“ míní advokátka Klára Valentová z poradenské společnosti Vilimková Dudák & Partners. Úřad pro ochranu osobních údajů hodnotí zveřejňování osobních údajů v souvislosti s neuhrazením pohledávek jako nepřipustný zásah do soukromí osoby. Na právnické osoby,

Ochrana osobních údajů dle GDPR se vztahuje pouze na fyzické osoby, v tomto případě tedy i na ty, kteří pracují jako OSVČ.

Klára Valentová,
advokátka společnosti Vilimková Dudák & Partners

tedy firmy a společnosti, ale ochrana podle GDPR nedopadá. „Právnické osoby mohou takové jednání napadnout pouze občanskoprávní žalobou, například z důvodu nekalosoutěžního jednání,“ dodává advokátka Valentová.

Valtické firmě se ale tah vyplatil. „Máme méně dlužníků, pohledávky se vyčistily. Myslím, že je to správný krok. Když někdo není schopen ani po několika urgencích a slibech

Foto: Shutterstock

dostát svým závazkům, tak musí počítat s tím, že přijde nějaké protipatření,“ říká manažer.

Reklama s ostudou

Valtický podnik není jediný, kterému došla s dlužníky trpělivost. Seznam neplátců chtěl veřejně vyvěsit na svých stránkách i e-shop s přírodními produkty Spektrum zdraví. Před lety už ho měl dokonce sepsaný a připravený k publikování. „Dlouho jsme o tom uvažovali, ale nakonec jsme se rozhodli k tomuto kroku z mnoha důvodů nepřistoupit. Z naší analýzy a zkušeností vyplynulo, že podobné opatření na tento nešvar neseriózních zákazníků nebude mít žádný morální pozitivní vliv. Bohužel tyto věci jdou nákladově na vrub e-shopům a nic s tím neuděláte. Zákazník je zákazník,“ poznamenává jednatel společnosti René Libiš.

Podle právníků sice existuje cesta, jak se s dlužníky veřejně vypořádat, v praxi se jí ale těžko podaří prosadit. „Ze stanoviska Úřadu na ochranu osobních údajů ale vyplývá, že zveřejnit takové informace na internetu a zpřístupnit je tak široké veřejnosti je možné pouze tehdy, pokud k tomu dlužník udělí souhlas,“ říká Gabriela Jiráková, advokátka bpv Braun Partners.

To majiteli malého stolařství, čtyřicetiletému Petrovi by se podobná „odveta“ dlužníkům líbila.

Veřejný blacklist

Rejstřík osob se zákazem plnění veřejných zakázek vedlo od roku 2010 ministerstvo pro místní rozvoj. Osoba se do registru dostala na základě rozhodnutí Úřadu pro hospodářskou soutěž v případě, že uvedla v nabídce nepravdivé informace týkající se kvalifikace. Smyslem byla především prevence proti předkládání nepravdivých nabídek. Za pět let bylo v registru zapsáno 12 společností. V roce 2016 byl seznam zrušen s novým zákonem o zadávání veřejných zakázek.

„Ať mají ostudu, kdokoli na e-shop narazí, uvidí tam jména a dá si na ně pozor a zároveň to slouží jako výstraha ostatním,“ míní stolař, který se už také kvůli neplátcům dostal do nezáviděníhodné situace. „Půlmilionová zakázka mi zůstala viset několik měsíců, prostě mi nezaplátili a basta. Museli jsme sáhnout do rezerv i na naše rodinné spoření, abychom to překlenuli,“ vzpomíná. Na jeho webu by ale podle jeho mínění neměl černý seznam žádný dosah. „Není tak navštěvovaný jako e-shop,“ dodává stolař.

„Neberte ho, pracuje špatně“ Na nedostatek zákazníků si naopak nemůže stěžovat portál NejRemesl-

nic.cz, kde lidé poptávají řemeslnické služby všeho druhu. Také tady vyvěsili veřejně černou listinu nepoctivých firem. „Tento nástroj používáme od začátku našeho projektu. Naším cílem je chránit spotřebitele před podvodnými nebo nekvalitními firmami,“ říká provozní ředitel Martin Ekrt. Podle něj jde o účinný nástroj, který může v boji s nepoctivými obchodními partnery pomoci.

Rozdíl je oproti předchozím e-shopům v tom, že nejde o seznam dlužníků, ale nepoctivých řemeslníků, kteří nějakým způsobem obelstili zprostředkovatele či zákazníky. „Práce, které prezentuje, jsou vysoce odborné a dle živnostenského rejstříku má povolení na „přípravné práce pro stavby“ a „dokončovací stavební práce“. Vzhledem k jeho negativním referencím je tu vysoké riziko nekvalitně odvedené práce. Spolupráci s touto firmou nedoporučujeme,“ vystavili na webu nedobrou vizitku jedné z pražských stavebních firem. Na černé listině jsou podobných desítky. Zveřejněné jsou názvy firem, jejich IČ, adresa i kontakty.

Podle právníků je ale situace s černými seznamy, ať se jedná o dlužníky, či nepoctivé řemeslníky, stejná. „Pokud se jedná o firmy, tak tahle problematika nespadá do naší kompetence. Neřešíme pomluvy, je to spíš pro nějaký občanskoprávní

spor,“ říká Tomáš Paták z Úřadu na ochranu osobních údajů.

Co když se firma jen mstí

Může ale nastat i zcela opačná situace, že se podnikatel ocitne na černém seznamu nezaslouženě, aniž by dlužil. „Pokud by byly údaje dlužníka (fyzické osoby) zveřejněny bez jeho předchozího souhlasu, může se obrátit na společnost, aby osobní údaje z internetu smazala, a ta je povinna toto učinit,“ říká advokátka Jiráková. Pokud mu věřitel nevyhoví, může se dotčený obrátit na dozorový úřad. „Fyzické osoby mohou oslovit Úřad pro ochranu osobních údajů, který se již ze zveřejňování jmen dlužníků v minulosti odmitavě vyslovil, nebo situaci případně řešit občanskoprávní žalobou,“

Naše zkušenosti jasně ukazují, že pokud firmy podvádějí své obchodní partnery, dělají to samé zákazníkům.

Martin Ekrt,
provozní ředitel NejRemeslnici.cz

doplňuje advokátka Klára Valentová. Kvůli nekalé soutěži či poškozování dobrého jména mohou u soudu žalovat věřitele za veřejné pranýřování i dlužící firmy. „Souady tyto případy posuzují individuálně a v určitých situacích se zveřejnění údajů o dlužnících nepovažuje za nekalou soutěž,“ podotýká advokátka Jiráková.

Žádné soudní tahanice však za sedm let na valtickou firmu nedopadly. „Nezaznamenali jsme oficiálně takové reakce, spíše pochvaly od jiných, že jsme se k tomu odhodlali, a dokonce jsme našli mezi nimi i některé své klienty,“ říká manažer jihomoravské firmy.

Portál Nejremeslnici.cz se tu a tam s výhrůzkami na soudní řízení setká. „Paradoxně se často jedná o subjekty, které čelí obviněním z podvodů se zálohami na zákazníky a informace od nás jim znepříjemňuje činnost. Naše zkušenosti jasně ukazují, že pokud firmy podvádějí své obchodní partnery, dělají to samé zákazníkům,“ podotýká provozní ředitel Martin Ekrt.

INZERCE

KONČÍŠ ŠKOLU? HLEDÁŠ PRÁCI?

Odlíš se od ostatních
a vytvoř si **profesionální CV**

RYCHLE / JEDNODUŠE / ZDARMA!

jobDNES.cz

Aktuální nabídky práce na **jobDNES.cz**

Management

Integration Manager - up to 100 000 CZK
KOORDINÁTOR/KA PROJEKTU, 40 000 Kč
KOORDINÁTOR/KA PROJEKTU, až 230 Kč
Process Manager - up to 100 000 CZK
Client Operations Manager for France

Více na www.jobdnes.cz

Administrativa

Junior Finance Support with Russian
ENGLISH + ANOTHER LANGUAGE = OPPORTUNITY FOR FRESH GRADUATES
JOB OPPORTUNITY in PRAGUE, up to 1 500 €
Recepční
Skladový administrátor (Úžice)

Více na www.jobdnes.cz

Stavebnictví, projekce, architektura

Manažer výběrových řízení
Projektant - připravář
Kordinátor nájemců/Fit-out Manager
Projektový manažer - pozemní stavby
STAVBYVEDOUČÍ/ MISTR NA STAVBĚ

Více na www.jobdnes.cz

Státní, veřejná správa

Analytik - personální bezpečnost
Referent/referentka oddělení sociální práce odboru sociálních věcí
Analytik - průmyslová bezpečnost
Referent/referentka oddělení správy zeleně a komunikací odboru ochrany životního prostředí
Pracovník/pracovnice oddělení ochrany životního prostředí

Více na www.jobdnes.cz